

[Domů](#) > [Kultura](#)

Komponista Viktor Ullmann skládá účty ze světových válek

10. 4. 2015 09:30, autor: ČT24

Pražský německý židovský skladatel Viktor Ullmann byl "svědkem" první světové války a stal se "obětí" té druhé. Obě se promítají do výstavy, která v pražském Clam-Gallasově paláci doplňuje skládačku o Ullmannově životě.

Dílo Viktora Ullmana se řadí k vrcholům pražské židovsko-německé tvorby první poloviny 20. století. Přesto se dost jeho skladeb našlo až po roce 1989. Rodák z Těšína studoval ve Vídni, odkud odešel na italskou frontu. Část výstavy jej představuje jako aktivního účastníka bojů první světové války. "Narukoval v roce 1916, stal se dělostřeleckým pozorovatelem a s jednotkou se účastnil jedné z neznámějších bitev, tzv. dvanácté bitvy na řece Soče v roce 1917," přibližuje Ullmanův příběh kurátorka výstavy Magdalena Živná.

Po návratu studoval ve Vídni hudbu, poté se usadil v Praze. V době nastupujícího nacismu uvažoval o emigraci, do bezpečí ale stihl poslat pouze dvě své mladší děti - pomocí Nicholase Wintona. V roce 1942 byl, spolu s rodinou, transportován do Terezína. V ghettu se podílel na ilegálním hudebním životě, vytvořil tu také řadu svých děl, mimo jiné operu Císař Atlantidy aneb Odepření smrti.

"Je to de facto protiválečná opera, která pramení z jeho osobních zážitků jako vojáka," upřesnil Herbert Gantschacher, autor výstavy a rakouský divadelní režisér. Ullmanovým dílem se zabývá od konce 80. let a Císaře Atlantidy uvedl se svým souborem v polovině let devadesátých také na místě vzniku díla, tedy v Terezíně. Ullmannově osudu v někdejší židovském ghettu se věnuje druhá část výstavy. V roce 1944 byl skladatel odvezen do Osvětimi, kde zemřel v plynové komoře.

Filmový dokument o terezínském uvedení Císaře Atlantidy zahájí 14. dubna doprovodný program výstavy Festival Ullmann. Na něm mimo jiné tato opera bude uvedena i v loutkové verzi. Výstavu *Svědék a oběť apokalypsy*, doplněnou o archivní materiály s tématem první světové války, si zájemci mohou prohlédnout v Clam-Gallasově paláci do konce května.

Ullmannovu operu má na aktuálním programu Moravské divadlo Olomouc - nezávisle na výstavě, i když její název doplňuje. Pád Antikrista, který vznikl v polovině 30. let, je totiž vizionářskou skicou apokalypsy 20. století.

Čtete také:

- [Moravské divadlo způsobilo první Pád Antikrista, 31. 10. 2014](#)

